

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci navrhovatelky: **L. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem Nábřeží Ludvíka Svobody 12/1222, Praha 1, o návrhu na určení lhůty dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6A 92/2013,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 6 A 92/2013 rozhodnout nejpozději ve lhůtě do **25. 9. 2015**.
- II. Navrhovatelce **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 16. 6. 2015, Nejvyššímu správnímu soudu doručeným dne 16. 6. 2015, se navrhovatelka domáhá určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), a to vydání rozhodnutí o žalobě ve výše označené věci Městským soudem v Praze (dále jen „městský soud“).

Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti.

Navrhovatelka podala dne 31. 5. 2013 k městskému soudu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci obnovy řízení. Městský soud učinil bezprostředně po podání žaloby nezbytné procesní úkony, jichž je v řízení třeba.

Dne 8. 10. 2013 zaslala navrhovatelka soudu dotaz stran předpokládaného termínu vyřízení věci; k tomuto dotazu jí bylo sděleno, že s ohledem na počet napadlých a dosud nevyřízených věcí nelze sdělit, kdy bude věc vyřízena.

Dne 3. 1. 2014 podala navrhovatelka u městského soudu návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, uvedený návrh byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2014, č. j. Aprk 1/2014 - 55, jako nedůvodný zamítnut.

K opakované žádosti ohledně vyřízení věci městský soud přípisem ze dne 28. 11. 2014, opětovně konstatoval, že s ohledem na počet nevyřízených věcí nelze sdělit termín vyřízení věci.

Dne 23. 1. 2015 předložila navrhovatelka opět návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu; tento návrh byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, č. j. Aprk 7/2015 - 82, zamítnut; současně v odůvodnění usnesení zdejší soud konstatoval, že stávající délku řízení nelze nadále již ospravedlňovat bez dalšího odkazem na zákonná pravidla vyřizování věcí a počtem dosud nevyřízených předcházejících věcí. Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že ani odkazy na pořadí vyřizovaných věcí zásadně nepředstavují důvody, které by mohly být interpretovány jinak než jako organizační problémy, které však v tomto směru nemohou jít k tíži navrhovatele. V této souvislosti odkázal na konstantní judikaturu Ústavního soudu, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že „*průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

Dne 16. 6. 2015 podala navrhovatelka v pořadí již třetí návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu – vydání rozhodnutí, v němž poukazuje na dobu řízení a postup soudu, který ve věci nerozhoduje, ačkoli již má ve spise veškeré potřebné informace shromážděny.

K návrhu se vyjádřila předsedkyně senátu s odkazem na počet předchozích nevyřízených věcí a na postup dle § 56 s. ř. s.

Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu je důvodný.

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „*[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází ke průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází ke průtahům v řízení [...]*“.

Důvodnost návrhu na určení lhůty zdejší soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně.

Co se týče postupu samotného městského soudu, lze konstatovat, že městský soud se nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno vydat rozhodnutí. Městský soud v přiměřené době informoval účastníky o složení senátu a vyzval je, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Městský soud bez zbytečné prodlevy též vyzval žalovaného k předložení správního spisu a k vyjádření k žalobě. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno vydat rozhodnutí. U dalších kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, tj. významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejde o exaktně měřitelná kritéria; nicméně

pokračování

z obsahu žaloby se podává, že se nejedná o věc skutkově či právně složitou, když navrhovatelka své žalobní námítky směřuje pouze do procesních pochybení žalovaného, jichž se měl dopustit, zamítl-li jí uplatněný rozklad; o složitosti věci nesvědčí ani rozsah spisového materiálu (správního spisu). Z předloženého krajského spisu ani nevyplývá, že by nemožnost o věci rozhodnout byla důsledkem chování samotné navrhovatelky.

Nejvyšší správní soud si je plně vědom toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Věc navrhovatelky přitom není přednostní věcí ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z tohoto důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci nemůže být rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu. Zároveň ale v případech, kdy je přiměřená délka řízení překročena, byť by byl důvodem stav objektivní přetíženosti soudu, Nejvyšší správní soud již nemůže opakovaně přihlížet k pravidlu o rozhodování věcí podle pořadí, v jakém soudu došly, resp. k tomu, že městský soud má i starší věci, než je posuzovaný případ, které taktéž musí skončit. Opačným přístupem by totiž *de facto* odmítl poskytnout ochranu navrhovatelovým právům s nepřipustným odůvodněním, že jsou stejná práva někoho jiného porušena ještě závažněji.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není sensu stricto známkou průtahy v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě není zapovězeno z hlediska požadavků spravedlivého procesu, které obecně nepředvídají vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá.

V tomto směru se zdejší soud, jak již je uvedeno výše, řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem, že *„je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

Stejně jako Ústavní soud (srov. např. náleží ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 151) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný náleží Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. náleží) zmínit, že: *„takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.“* Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

Pro posouzení předložených návrhů v nyní projednávané věci vzal Nejvyšší správní soud za rozhodující, že žaloba byla podána již v květnu 2013, navrhovatelka uhradila soudní poplatek; žaloba nevykazovala vady, které by bylo třeba odstraňovat, resp. takovou výzvu městský soud nepovažoval za nutné vydat, soud disponuje správním spisem i vyjádřeními žalovaného, v řízení nevystupují žádné jiné osoby zúčastněné.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup městského soudu, jakož i s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, nemohl než dospět k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu, po kterou se navrhovatelce dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat ještě za přiměřenou.

Návrh navrhovatelky byl uznán jako oprávněný; ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Vzhledem k tomu, že vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu nevyplývá a navrhovatelka ani žádné náklady, které by jí v tomto řízení vznikly, neuplatnila, soud rozhodl tak, že se navrhovatelce náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu